

Asigurarea calității în atenția Senatului

Potrivit **Regulamentului de organizare și funcționare a comisiilor de asigurare a calității**,

Comisia de asigurare a calității este o structură consultativă a Senatului USEM, foarmată în scopul promovării politicii de asigurare a calității procesului de formare profesională în cadrul Universității de Studii Europene din Moldova.

Prin aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a comisiilor de asigurare a calității, s-a obținut autorizația de funcționare permanentă, astfel mecanismul de asigurare internă a calității realizându-se prin întocmirea rapoartelor de evaluare internă a calității educației, pe care le transmite, anual, Senatului (rectorului).

Necesitatea rapoartelor anuale ale aceste comisii este de:

- a-și consolida recunoașterea socială și statutul profesional al cadrului didactic;
- a se bucura de încrederea studenților;
- a se bucura de prestigiu în plan local, regional și european;

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de principiile Codului de etică al USEM, art. 11-16, cu privire la profesionalismul,

onestitatea și corectitudinea intelectuală, transparența, responsabilitatea, respectul și toleranța, bunăvoința, dar și confidențialitatea.

Pe parcursul anului de studiu 2015-2016 activitatea CEAC s-a desfășurat pe următoarele planuri:

Extracurricular, au fost organizate conferințe și mese rotunde cu

participarea nemijlocită a studenților de la facultatea de drept și de la cea de economie.

Al orelor publice, au fost organizate ore publice la următoarele discipline din cadrul Facultății de Drept:

- **Drept Internațional Public** (sem. I) cu tematica "Respectarea principiilor internaționale în cadrul conflictelor armate.

- **Protecția Internațională a Drepturilor Omului** (sem. II) cu tematica: "Aplicarea art.3 (interzicerea torturii) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în practica republicii.

În cadrul Facultății de Economie la disciplina:

- **Management** (sem II) cu tematica: "Control management".

Respectând principiile asumate la nivel de sistem, CEAC se angajează public să revizuiască periodic instrumentele reglatoare ce țin de îmbunătățirea calității învățământului prin:

- implicarea studenților în activitatea științifică;
- organizarea orelor publice;
- utilizarea timpului alocat eficient activității didactice de către ca-

drul didactic (fără întârzieri);

- utilizarea diverselor materiale didactice (prezentări cu video proiector, folii, video, cazuri clinice etc) folosite la curs;

- respectarea corectitudinii evaluării studentului de către cadrul didactic;

- respectarea concordanței dintre exigența la examen și efortul depus de cadrul didactic pe parcursul semestrului.

Pe parcursul anului de învățământ 2015-2016 au fost conferite titluri științifico-didactice de conferențiar universitar profesorilor: Sfetlana Prodan, dr. în drept, conf.univ.; Iulia Bănărescu, dr. în drept, conf.univ.; Igor Coban, dr. în drept, conf.univ.; Cristina Ceban, dr. în drept, conf.univ.

Au fost publicate, de asemenea, mai multe lucrări științifico-didactice ale cadrelor didactice.

Ținem să menționăm însă că, pe lângă cei 2 recenzenți obligatorii, lucrarea ar fi bine să fie avizată și de CEAC, ceea ce ar îmbunătăți calitatea și ar contribui la sporirea imaginii USEM.

Cristina Ceban, președintele Comisiei de asigurare a calității, dr. conf. univ.

Simboluri pascale

- **Crucea** este simbolul iubirii lui Dumnezeu pentru oameni, simbolul jertfei lui Isus Hristos pentru salvarea omenirii.

- **Mielul** îl reprezintă pe Isus Hristos, care își acceptă sacrificiul pentru izbăvirea omenirii de păcat.

- **Pasca frântă și vinul** turnat semnifică Sacrificiul Hristic.

- **Ouăle roșii** simbolizează învierea, semnifică sângele lui Hristos, sacrificiul Lui pentru iertarea păcatelor omenirii și învierea Mântuitorului.

- **Lumânarea** din noaptea învierii reprezintă simbolul învierii lui Hristos, al biruinței binelui asupra răului și al vieții asupra morții.

Clinica juridică

La ședința Senatului USEM din 25. IV. 2016, a fost pus în discuție (și aprobat) **Regulamentul clinicii juridice a USEM**, o structură independentă în cadrul universității noastre. Conducătorul clinicii a fost aprobat subsemnatul, prof. Anatolie Doga, doctor în drept, conferențiar, care a elaborat regulamentul în cauză.

Principalele scopuri ale clinicii juridice sunt următoarele:

- Instruirea avansată a studenților de la USEM;
- Acordarea asistenței juridice primare gratuite în vederea depistării încălcărilor Convenției;
- Consultarea și îndrumarea clienților;
- Întocmirea actelor juridice și de procedură;
- Cooperarea cu alte organi-

zații nonguvernamentale de profil și cu organele judiciare de toate nivelele în vederea schimbului de cunoștințe și idei;

- Pregătirea studenților pentru activitatea juridică practică ș.a.

Prin realizarea acestor scopuri vor avea de profitat studenții care deprind profesia de jurist și o exercită în condiții apropiate de cele din activitatea reală profesională.

- Studenții vor avea posibilitatea de a-și aplica în activitatea reală cunoștințele căpătate;
 - Își vor dezvolta simțul responsabilității pentru munca efectuată și rezultatele ei;
 - Se vor familiariza cu aplicarea metodelor interactive de predare;
 - Vor participa la asistența juridică acordată clienților de către avocați remarcabili.
- Regulamentul clinicii juridice

se bazează pe anumite documente statutare: structura organelor de conducere, forma organizatorică a clinicii, volumul și conținutul asistenței juridice acordate etc.

În regulamentul sunt prevăzute relațiile dintre membrii cli-

ții și clienți, mecanismele de soluționare a conflictelor ș.a.m.d

Documentul reglementează riguros activitățile coordonatorului, ale personalului clinicii, ale lucrătorilor care vor supraveghea grupele de studenți.

Ultimul capitol al regulamentului se referă la programul de instruire, pe care, credem, ar fi binevenit aici să-l prezentăm în întregime:

Art.6. (1) Clinica juridică are un program de instruire care realizat sub forma de programe, cicluri, cursuri, seminare, ore practice, organizarea primirii cetățenilor etc.

d) instruire în domeniul interogării (anchetării, interviuării) clientului;

e) instruire în domeniul analizei cazului și formării poziției juridice;

f) instruirea în domeniul consultării clientului;

g) instruire în domeniul scrierii documentelor juridice.

(3) Profesorii și curatorii clinicii sunt responsabili de implementarea procesului de instruire clinică.

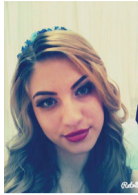
(4) Conducătorul clinicii juridice trebuie să întreprindă măsuri pentru a-i învăța pe profesori metode clinice de predare, precum și pentru a le îmbunătăți calificarea.

(5) Clinica este în drept să elibereze certificate studenților care au susținut cu succes programul clinic.

(6) Studenții sunt obligați să prezinte o dare de seamă privind activitatea efectuată în timpul anului.

Anatolie Doga, dr. în drept conf. univ., conducătorul clinicii juridice

O întâlnire cu Cartea

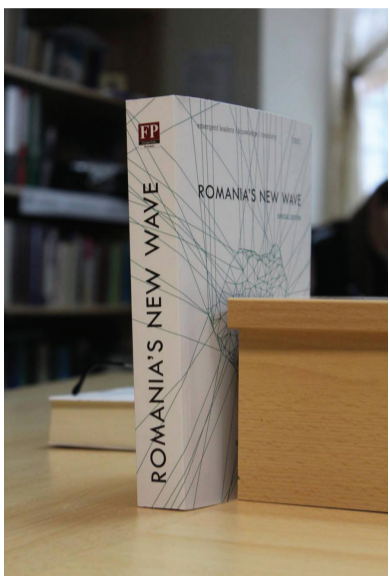
18 aprilie 2016 pentru studenții noștri de la USEM a fost o zi deosebită: o întâlnire de suflet cu savanți, personalități remarcabile din spațiul „valorilor și stilurilor de viață”, care, prin investigațiile lor, se „crează premisele unui secol de prosperitate pentru idei și pentru cei care mai cred în umanitate” (Marius Stoian, Bogdan Gavrilă). Întâlnirea cu personalități marcante din România, Marius Stoian, Bogdan Gavrilă, Radu Mogdin, au creat o atmosferă „incendiară” între oaspeți și tineretul studios.

La această întâlnire a avut loc o lansare de carte. Volumul „România noului val”, prefăcută de cunoscutul savant din România, acad. Solomon Marcus,

este o operă colectivă a mai multor autori, mari entuziaști „care nu s-au mulțumit să aștepte viitorul, ci care l-au proiectat și au dus la capăt proiecte grandioase” (acad. Solomon Marcus)

Acad. Marius Stoian a prezentat, succint și foarte explicit, obiectivele volumului „România noului val”. Ideea fundamentală e că prin cartea de față cititorul va înțelege că „a fi patriot înseamnă a fi capabil de a produce, a susține ideea și performanța umană, care... atașează globalizării prenume românesc”, va fi stăpânit de încredere în sine și în viitor.

S-ar fi putut discuta mai mult timp, într-o atmosferă academică, multe alte probleme din conținutul cărții sau cele rămase în afara atenției autorilor: industriile creative, liderii emergenți și leadership românesc, noua economie a cunoașterii, predicțiile generației Y.

Cititorii volumului au așteptat și niște referințe privind o Românie întregită în „noul val”, întoarcerea în țară a milioane de români, plecați la negru pentru a-și câștiga bucata de pâine. Cititorul nostru nu crede că ai putea fi „mai mult european decât român”, chiar și în perioada globalizării. Mai întâi, ești patriot român, ca apoi să fii un bun european.

În „noul val” este de așteptat ca România să apară întregită, cu toate teritoriile sale strămoșești, predestinate

te românilor de istorie și de Dumnezeu, că, la ceas de cumpănă, să fie răpite de vecini săi nesățioși. Pe autorii volumului nu-i preocupă această realitate, odată ce sunt „mai repede europeni, decât români” Oaspeții însă s-au referit mai mult la problemele tinereții, cucerind

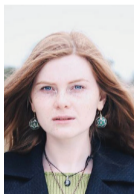
publicul prin secretele internetului, ale facebook-ului, prin povestirile amuzante privind studiile în străinătate... Această poveste este una plină de farmec. Pentru aceasta se cer cheltuieli. Statul nostru nu are de unde lua finanțe pentru „studii de calitate”, căci miliardele din bănci au fost „furluate” de cei care nu s-au gândit să mai lase acolo niște bănuți pentru studiile „de calitate”.

Totodată, oaspeții noștri au atins și alte strune ale aspirațiilor tinereții din sală.

Mulțumim oaspeților pentru vorba lor sfătoasă. Sperăm că de asemenea întâlniri vom mai avea parte și în continuare. Mulțumim și domnului profesor Andrei Slutu, organizatorul acestei întâlniri cu Cartea.

Ana - Maria Țurcan stud., FJȘC

Cum ne așternem așa și vom dormi

Problema absențelor la ore, discutată în articolul „Virusul” (Reporter USEM nr.12, martie) este actuală și dureroasă. Această problemă are rădăcini adânci în sistemul educațional universitar, dar și în cel preuniversitar din Republica Moldova.

Cel mai rău și grav lucru este că studentul nu dorește să lupte cu acest, „virus” ce s-a răspândit atât de mult în mediul nostru. Uneori am impresia că „statalitatea” noastră nu are nevoie de oameni învățați, de specialiști buni, de oameni talentați, ci de mediocrități ușor de manipulat.

Aș împărți această mediocritate în două categorii: „proști simpli”, care se „învârtesc” cum pot și „proști

cu stea în frunte”, cărora le este asigurată un loc călduros și cu venit bun. Însă avem și oameni deștepți, dar sunt la buget în țară sau peste hotare. O bună parte a studenților este decepționată de starea noastră socială, totuna vei fi bugetar rău plătit.

Ce fac acei dotați, dar care nu au surse financiare pentru a studia peste hotare? Ei rămân aici, înțeleg că nu au nici-o perspectivă, nu sunt motivați cu locuri bune de muncă și încep să piardă interesul pentru ore sau își găsesc un loc de muncă și nu mai au nevoie de cunoștințe.

Soluția acestei probleme o avem noi, studenții. Dacă ceva nu ne aranjează trebuie să facem ceva. Așa cum ne așternem așa și vom dormi.

Daria Efras, stud., FJȘC

Constatări

Citind articolul Dariai Efras cu tema „Cine-i vinovat?”, am înțeles că nu sunt nici eu o studentă ideală, fac și eu parte din categoria celor care se mai lasă pe tânjeală.

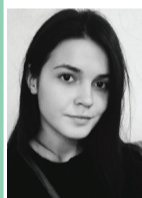
Bazându-mă pe propriile greșeli, cauza nu este că nu doresc să frecventez orele. Permanent eu fac temele cu mare dragoste și entuziasm. Nu e corect să spunem că studentul nu este înzestrat intelectual dacă nu frecventează orele. Urcând alte trepte în viață, el ajunge să simtă mai multă responsabilitate. Unii studenți „învăț”, fiind impuși să frecventeze orele la o anumită specialitate pe care nu au dorit-o.

O soluție e ca la facultate să avem mai mulți profesori cu suflet mare, gata oricând să întindă o mână de ajutor.

Până la urmă, nu întodeauna un student care frecventează orele zi de zi este unul ideal. Un student înțelept va găsi timp pentru tot: și pentru ore, și pentru pregătirea temelor, dar și pentru distracții.

Elena Lozovan stud., FJȘC

Motivația

Frecvența slabă la ore este un subiect actual și reprezintă o gaură neagră în procesul de studii la universitățile din Republica Moldova. Acestea dispun de studenți - fantome, ale căror nume există în registrele studențești, dar puțini îi văd, sau chiar nu-i văd deloc.

Ziarul „Reporter” caută soluția problemei și o abordează în cel mai serios mod. Articolul „Cine-i vinovat?” este o reflectare a adevărului și presupune cauze din care studentul nu ar veni la ore și le explică:

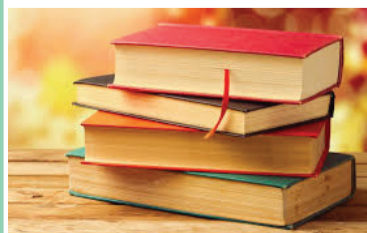
1. studentul este iresponsabil;
2. lenea e cucoană mare;

Pe lângă aceste cauze ale absențelor pe care le propune ziarul, ar mai fi câteva rămase în spatele culiselor:

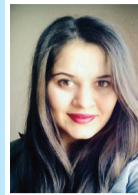
1. studentul nu are motivație de a frecventa orele;
2. studentul lucrează pentru a-și achita studiile (5 studenți din 18 din grupa Jurnalism, 101, lucrează)
3. Studentul nu a ales facultatea în corespundere cu vocația sa.

Până acum s-au căutat mai multe soluții pentru a rezolva această problemă, dar una dintre cele principale e ca studenții să fie apreciați după merit.

Ana Busuioc, stud., FJȘC

În așteptarea studenților

Băncile universităților își așteaptă în fiecare zi studenții, dar de multe ori rămân așteptând...

Cărțile rămân uitate și prăfuite pe rafturile bibliotecilor. Oare au luat noile tehnologii informaționale locul cărților?

Problema frecvenței studenților la ore este una actuală și chiar gravă.

Ce fac studenții în timpul orei de curs?

De ce nu sunt prezenți?

La aceste întrebări nici ei nu au un răspuns credibil și matur.

Ca societatea să progreseze și să se dezvolte este necesar un învățământ de calitate, dar despre ce calitate se poate vorbi atunci când studentul nu se prezintă la ore. Nu este interesat, după cum se vede. Atunci când nu ești interesat nici nu trebuie să optezi pentru a obține diploma de studii superioare. Ce să faci cu ea? Ce fel de profesionist vei fi tu?

O parte din vină o au și părinții, ei sunt cei care ar trebui să fie la curent cu reușita copilului lor. Părinții sunt cei care nu trebuie doar să dea copilului sumele de bani care le cere acesta, dar și să ceară de la odrasla sa

rezultat, iar la vârsta aceasta rezultatul copilului sunt notele și cunoștințele obținute la instituția de învățământ în care este înmatriculat.

Profesorii sunt cei care ar trebui să-i motiveze pe student, să prezinte astfel materia încât să capteze atenția, să trezească interesul, să-l ajute ca acesta să capete deprinderi de exercitare a profesiei.

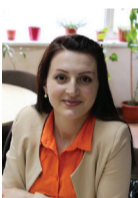
Nu poți să ai cunoștințe dacă nu ai dorință și nu frecventezi orele de curs. Viitorul unui student depinde de baza care și-o formează, iar această bază, această temelie poate fi puternică atunci când muncești, când aduni cărămidă cu cărămidă pentru a înălța viitoare profesie.

Orice problemă are și soluție. Atunci când studentul care a absentat de la ora de curs vrea totuși să revină la datoria sa, el trebuie să fie înțeles și să i se dea o nouă șansă.

În cazul în care studentul continuă să fie iresponsabil și nu frecventează ora de curs, universitatea nu trebuie să-l țină (poate în personalitatea acestui student se ascunde un viitor profesionist în alt domeniu).

Mariana Păduraru, stud., FJȘC

Problema poate fi rezolvată

Prezentul și viitorul unei societăți viguroase e în mâna tinereții. În ce măsură dispune generația tânără de cunoștințe, de capacitatea de a-și exercita profesia este o condiție sine qua non, de care depinde evoluția societății noastre în plan social, economic, cultural.

Cu regret, universitățile din R.M. se confruntă cu o oarecare indiferență din partea mai multor studenți. Cauzele acestei situații sunt diferite. Unii au venit la facultate, pentru că așa au vrut părinții, care nu mai doresc copiilor soarta pe care au îndurat-o ei înșiși. Indiferența la care ne referim este generată de lipsa unei

perspective de angajare la un serviciu remunerat decent. Alții pierd timpul cu navigările fără scop prin internet, numai pentru distracție.

Pentru redresarea situației sunt mai multe soluții. Numesc doar două dintre acestea:

- studentul trebuie să fie asigurat după absolvirea facultății cu un serviciu remunerat decent;
- din când în când, părinții să se mai intereseze de „activitatea” odraslelor scumpe.

Nu cred că problema frecventării orelor de curs nu poate fi rezolvată.

Cristina Ababii, stud., FJȘC

Sursa unui rău moral

Odată ce elevul a absolvit bacalaureatul cu succes, este stăpânit și de dorința de a mai absolvi și o facultate, înseamnă că persoana în cauză își mai asumă și niște obligații. Fiind lipsit de simțul responsabilității, studentul își ucide fără milă timpul care trece.

Problema a devenit atât de acută, încât profesorii predau tema în prezența a 3-4 studenți. Ceilalți pot să apară la alte ore, dar legătura noii teme cu cele predate anterior este pierdută. Nu întodeauna absențele se explică prin „epitete” de tipul „leneș”, „iresponsabil”, „needucat” ș.a. Uneori studentul este în că-

utare de sine, în căutare de noi activități pe potrivă, căci la profesia aleasă viitorul asigurării sale materiale este cețos. Sunt de acord că „Virusul” la care se referă ziarul „Reporter USEM”, este o „sursă a unui rău moral” și poate deveni atât de periculos, încât să lase în urma sa cadre care nu și pot exercita profesia. Situația poate fi redresată, dacă vom respecta regulile de igienă, în cazul nostru, vom respinge indiferența, iresponsabilitatea și vom promova dezvoltarea intelectuală, capacitatea comunicativă, pe care, la sigur, o primim la facultate.

Cătălina Bulbuc stud., FJȘC

Soluția

Studentii de astăzi doresc studii de calitate din cele mai prestigioase universități din Republica Moldova, dar ce fel de studii de calitate poate fi vorba când frecvența la ore este foarte scăzută. Oare se poate face o oră de curs „de calitate”, când în sală sunt prezenți 3-4 studenți, din cei 20, care și ei data trecută au absentat.

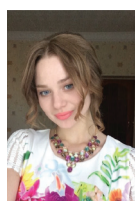
Această problemă îi afectează și pe acei studenți care vin la ore.

Sunt parțial de acord cu colega mea, Daria Efros (“Reporter USEM”), privind problema frecvenței slabe la ore. O cauză a absențelor este că studenții nu pregătesc temele pentru acasă. Studenții absentează și din cauza prietenilor, care îi îndeamnă să petreacă timpul împreună la un bar “fain”.

Una din cauze este lipsa de interes față de temele predate. Absentează însă și studenții care sunt nevoiți să muncească pentru a câștiga niște bani.

Avem și o soluție. Orelor absente trebuie recuperate pentru a fi admis la examene. Recuperarea urmează a fi realizată pe contul “absenteistului”, care achită suplimentar taxa (o sută de lei ora, de exemplu).

Liuba Țiganciu, stud., FJSC

Olga Musteață este studentă la Facultatea de Drept, USEM. Ea este una dintre studenții care au făcut un internship în domeniul judiciar în SUA, la The Leavitt Institute. Voluntară la Filocalia Charity Organisation, fosta membră a Ligii Tineretului din Moldova, tânăra dă dovadă de o veritabilă ambiție și o deosebită pasiune pentru buchea legii, dar și pentru limba engleză.

C.A.: Ai făcut un stagiu de practică în America după câte știi?

O.M.: Da. După competiția națională din 2014, am fost una dintre cei 6 norocoși care au avut minunata oportunitate de a face un stagiu de practică în una din judecătoriile din SUA sau Canada. Împreună cu alți 2 colegi, Dragoș Triboi și Sandu Grosu, am petrecut 3 săptămâni, urmărind munca lui Montgomery, judecător în tribunalul din Paola City, Kansas, a doamnei Mary Stephenson, avocată specializată în domeniul apărării penale, a domnului Lee Textiller, avocat specializat în cazuri civile și penale și a dnei Elizabeth Sweeny Reeder, procuror.

C.A.: Ce te-a impresionat cel mai mult?

O.M.: America... Îmi era frică să visez, nu mai vorbesc de acasă-

Cu cât ești mai activ, cu atât mai mult vei reuși

tă minunată șansă. America e țara plină de frumusețe, bunătațe. Zâmbetele sunt mai frecvente, chiar și atunci când „cosmetica dentară nu este implicată”. M-a impresionat enorm și arhitectura modernistă superbă, care m-a făcut să mă simt în altă lume.

C.A.: Poți să faci o comparație între sistemul american de Justiție

soanelor deopotrivă, indiferent de statut social, grup etnic, sex sau vârstă. Statul garantează asigurarea tuturor procedurilor și acțiunilor în mod legal, ținând cont de drepturi constituționale.

C.A.: Cât de mult vei ține cont de această experiență?

O.M.: Este o experiență care m-a marcat atât profesional, cât și

tabilă de care am avut parte în octombrie 2015, a fost programul de schimb finanțat de Guvernul SUA. Momente unice. Călătorind în cele 5 orașe diferite, începând cu Washington, Akron, Ohio, Houston, Texas, New York. Fiecare oraș m-a făcut să simt o nouă experiență, cu propriile sale momente remarcabile, întâlniri cu oameni noi. Am întâlnit oameni minunați din 18 țări diferite din întreaga lume. Toate amintirile pe care le păstrez sunt favorabile incluziunii într-o atmosferă atrăgătoare, întâlnirile pline de răgaz, dar, și o experiență generală remarcabilă.

C.A.: În ce mod consideri că ar fi indispensabilă implementarea mai multor activități menite să-i dezvolte pe studenții de la Facultatea de Drept?

O.M.: Cu cât ești mai activ, cu atât mai mult vei reuși în orice domeniu de activitate. Succesul depinde de gradul de implicare a studentului. Cred că ar fi utilă implementarea unor cursuri de oratorie și dicție pentru studenții de la drept.

C.A.: Mulțumesc pentru o informație atât de interesantă pentru toți studenții.

O.M.: Cu plăcere.

Cristina Anghel, stud., FJSC

cu cel din Republica Moldova?

O.M.: Chiar dacă justiția din SUA și din țara noastră este realizată prin sisteme diferite, cu certitudine pot afirma că sunt multe lucruri pe care le putem aplica aici. Pilonii de bază ai sistemului judiciar american este tratarea pe-

personal. Anume acolo mi-am dat seama că prin unitate și muncă asiduă putem ajunge la același mecanism funcțional, însă cu pași mici se fac schimbările mari.

C.A.: Ce alte experiențe te-au impresionat?

O.M.: O altă experiență irepe-

Prima legiure tipărită în limba română

La 5 mai 2016 se împlinesc 370 de ani de la apariția de sub tipar a primului cod de legi în limba română cu titlul “Carte românească de învățătură de la pravilele împărătești și de la alte giudeațe...” (Iași, 1646), cunoscută sub numele *Pravila lui Vasile Lupu*. Cartea, după cum aflăm din prefața ei, este o traducere realizată de Eustratie Logofătul: “... am scos aceste pravile și le-am tălmăcit din scrisoare grecească pre limba românească”.

Izvoarele primei legiuri laice tipărite în limba română sunt legea agrară bizantină de la sfârșitul secolului al VII-lea și începutul celui de al VIII-lea, precum și o lucrare a unui jurist italian Prospero Farrinacci “Praxis et Theorica Criminalis” (1616)

Întocmirea “Căriții românești de învățătura” nu este o simplă traducere din izvoarele grecești cunoscute pe atunci în Europa. Calitatea acestui cod de legi constă și în modul de alegere cu pricepere a materialului și ordonarea lui.

Pravila lui Vasile Lupu conține norme de drept civil, vamal, fiscal, medicină legală și de drept canonic. Primele 11 capitole (în original sunt numite *pricină*, iar fiecare *pricină* e alcătuită din *zaceale*) conține o culegere de reguli aplicate pentru toți lucrătorii pământului, de dispoziții cu privire la raporturile dintre săteni.

După aceste reglementări urmează furtul. Tot la acest compartiment sunt expuse 78 de capitole (*glave*) prin care sunt sancționate infracțiunile de ordin penal (sudălmile, falsificarea de monede, uciderea, răpirea, bigamia etc.). Pravila conține de asemenea și dispoziții de drept civil (reguli despre moștenire, căsătorie, divorț, relații de familie etc.), precum și anumite legi canonice (hulirea patriarhului, hienlenia cinului călugăresc, abateri de la rânduielile călugărești).

Codul de legi de la 1646 se distinge prin caracterul lui neuman al represiviilor prescrise, care se manifestă prin varietatea celor mai cumplite pedepse: legatul de cozile cailor, turnarea în gură a plumbului topit etc. Se întâlnește de multe ori “la voia județului”, ceea ce înseamnă o sancțiune mai blândă.

Cercetătorii acestei monumentale opere de drept de repetate ori au menționat caracterul sistematizat al expunerii materiei, care este rânduită “pre 252 de începături”, iar fiecare titlu este însoțit cu un rezumat concis asupra conținutului. Acest fapt a facilitat utilizarea ractică a acestui cod. În scurt timp *Pravila lui Vasile Lupu* a devenit foarte cunoscută în țările românești din secolul al XVII și mai târziu. Astfel *Pravila lui Matei Basarab*, cunoscută sub numele *Îndreptarea legii* sau *Pravila Mare*, în 1652, numai 4 ani după apariția *Pravelei lui Vasile Lupu*, conținea și o serie de extrase din ediția de la Iași.

Pravila lui Vasile Lupu continua să fie aplicată la justiție și cu 70 de ani mai târziu, Dimitrie Cantemir, în monumentală sa operă “Descrierea Moldovei”, se referă la acest cod de legi, afirmând că din toate legile scrise și nescrie a fost alcătuit “un codice de legi rămas și astăzi călăuză ju-

decătoriilor din Moldova pentru împărțirea dreptății”.

În a doua sa domnie în Țara Românească, Nicolae Mavrocordat a poruncit să i se facă o copie a unui exemplar al *Pravilii lui Vasile Lupu*. Copia a fost intitulată așa cum a fost intitulată pravila de la Iași, la care s-a mai menționat “s-au scris” la anul de la nașterea lui Hristos 1729, martie, 25.

Primele legi tipărite cunoscute

și aplicate și în Țara Românească, poate și în Ardeal, ar fi jucat și un rol unificator de reglementare și soluționare a neînțelegerilor și de sancționare a infracțiunilor. Acest aspect rămâne a fi cercetat pentru a argumenta această teză.

Importanța *Pravelei lui Vasile Lupu* se deduce și din faptul că legile scrise și tipărite au mai avut și rolul de a învăța pe judecători și pe justițiabili. Pravila dădea îndrumări de judecată. Însuși Eustratie Logofătul consideră, în prefață, că pravilele împărătești, pe care le-a tălmăcit din “cărți elinești și lătinești” conțin “tocmealele cele bune și giudeațele celor buni creștini și sfinți împărați, carile ca o lumină luminează și arată tot lucrul celor întunecați și proști și neînvățați ca să cunoască strămbătatea tuturor și să giudece pre dreptate...”

Pravila lui Vasile Lupu poate servi drept o sursă importantă pentru studierea evoluției limbii române. Limba acestui cod de legi oglindește limba noastră la etapa de evoluție din secolul al XVII-lea. Ca și în alte scrieri din această perioadă în textele *Pravelei* înregistrăm particularități de pronunție, care astăzi se mai păstrează în unele graiuri teritoriale: *direptate*, *gânscă*, *giuruință*, *primască* etc.

Vocabularul textului juridic în discuție de asemenea este alcătuit din cuvinte care erau în uz, ulterior dispărând din limba literară: *a (se) clăti* “a se mișca din loc”, *a cuceri* “a

se ruga cu umilire”, *cucon* “copil”, *îmă* “mamă”, *moașe* “bunică, mătușă” *a munci* “a tortura”, *soț (soție)* “tovarăș” etc.

Pravila conține un bogat și interesant material factologic privind constituirea terminologiei juridice în limba română. Prima etapă de constituire a terminologiei juridice, după cum putem concludem în baza limbii *Pravelei*, se caracterizează prin utilizarea cuvintelor vechi, care au căpătat funcție de termeni juridici: *certare* “pedeapsă”, *vină* “infracțiune”, *agiutătoriu* “complice”, *biruitoriu* “stăpân, judecător”, *scaun* “instanță de judecată”, *gloabă* “amendă”, *gros* “închisoare” etc.

Ca termeni juridici apar împrumuturi, de cele mai multe ori, de origine slavonă: *glavă* “capitol”, *namestnic* “locuitor”, *oblastiie* “suveranitate”, *polojenie* “pamflet”, *poslušnic* “slujitor”, *rod* “neam, rudă” etc.

În ce măsură prima legiure laică tipărită și-a atins scopul, cel de a pune capăt “nedreptăților și asuprelor” rămâne a fi un aspect încă puțin elucidat în literatura de specialitate. De puțină atenție s-a bucurat și problema cercetării termenilor juridici din acest cod de legi, în ce măsură au contribuit la constituirea terminologiei juridice la etapa ei incipientă.

Mihail Purice, dr.conf.

Poezia străzii

Duminică, 10 aprilie, ora 17:00, lângă monumentul lui Ștefan cel Mare, din centrul capitalei, a avut loc un eveniment intitulat "Poezia străzii". Organizatorii acestui eveniment sunt Mariana Păduraru, studentă USEM, facultatea de jurnalism alături de prietenul ei, Ion Zubco.

Pasionați de frumos, tinerii au decis să aducă un elogiul poeziei și au creat un eveniment pe rețeaua de socializare, facebook, unde semenii lor s-au lăsat interesați de o asemenea idee.

„E o nebunie să propun, dar pe bună dreptate că o voi face și pe asta. Poate că voi ieși de unul singur și nimeni nu se va alinia nebuniei mele. Totuși, viața trebuie s-o trăim frumos și în intensitatea clipei. Așa că cei care scriu poezii vor fi bineveniți la ora 17:00 lângă monumentul lui Ștefan cel Mare. Vom recita poezii și în asemenea mod o să aducem elogiul nebuniei. Luați-vă toate poeziile, mai bune și mai puțin bune. Antrenați-vă în fața oglinzii. Nu va fi o modalitate simplă de a recita poeziile, ci vom rupe tăcerea din sufletele noastre.” În

modul respectiv Mariana și Ion au trezit sentimentele celor care au decis să-i susțină cu prezența.

Mariana a îndrăgit poezia încă la vârsta de 4 ani: „Eu scriu poezii probabil...nu că scriu poezii, dar vorbesc prin poezii de atunci de când m-am născut. La vârsta de 4 ani, eu știam poezia, Muma lui Ștefan cel Mare” de Dimitrie Bolintineanu, cât e ea de mare, pe de rost”.

„Ne-am adunat aici ca să creăm o reacție în societate, să fim noi spiritul neconformist, care nu se limitează la anumite valori care au fost cândva, dar să avem și noi punctul nostru de pornire, o conduită morală a noastră” a comentat Ion această întâmplare.

Manifestarea a durat două ore, poezia i-a învăluit pe toți, tinerii au recitat poeziile din repertoriul personal, emoționând și sensibilizând publicul. Cei prezenți nu s-au dat în lături, au recitat și ei poeziile personale, au cân-

tat, au aplaudat, pur și simplu, s-au bucurat de interesul și talentul generației tinere actuale.

Evenimentul a fost monitorizat de echipa Jurnal TV, fiind prezentat în cadrul emisiunii deșteptarea, a fost denumit „Poezii anonimi ai capitalei”.

„Cine mai are timp să citească în secolul 21? Cine mai are răbdare să scrie? Aparent, poezia nu mai are valoare, pare depășită. Versul nu mai ține ritmul cu noua generație. Recent însă câțiva poeți amatori ne-au demonstrat exact contrariul. Aceștia și-au luat toate poeziile scrise de ei, mai bune și mai puțin bune, s-au antrenat în fața oglinzii și au venit în parc. Toate pentru a aduce un elogiul creației și pentru a rupe tăcerea, la modul propriu”. Astfel Jurnal TV a apreciat inspirația și curajul colegilor noștri.

Poezia nu este doar o cântare a frumosului, este o stare de spirit, care inspiră și care îți determină viața. Apreciam nespun gestul acestor doi tineri și îndemnăm generația tânără să fie mai activă și mai interesată de ceea ce înseamnă artă.

Daniela Calmiș, Stud., FJȘC

Date remarcabile

• 2016 – Anul omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox și anul comemorativ al Sfântului Martir Antim Ivireanul și al tipografiilor bisericești.

• 300 de ani de la moartea mistică a lui Antim Ivireanul, personalitate remarcabilă a literaturii române vechi, episcop și mitropolit de București, autor al unor celebre Didahii, o colecție de predici, tipograf, gravor, teolog român de origine georgiană.

• 210 ani de la prima ediție a Jocurilor Olimpice moderne care s-au desfășurat la Atena, Grecia, în perioada 6-7 aprilie 1896, din inițiativa lui Perre de Coubertin. La olimpiadă au participat 14 țări și 241 de sportivi, care s-au întrecut în 43 de probe din 9 sporturi (atletism, ciclism, scrima, gimnastică, tir sportiv, natație, tenis, haltere, lupte).

• În luna mai, anul curent, se împlinesc 380 de ani de la nașterea distinsului cărturar al secolului al XVII-XVIII-lea, traducător, călător, geograf, teolog, diplomat, Nicolae Milescu Spătaru (1636-1708). După studiile sale la Colegiul Patriarhal din Con-

stantinopol, Nicolae Milescu Spătaru este numit cancelar la curtea domnitorului Gheorghe Ștefan, apoi devine reprezentant al Țării la Istanbul, Berlin, Stockholm. Milescu cunoștea greaca, latina, româna, slavona, rusa,

turca, italiana, franceza, germana. Cu o recomandație din partea mitropolitului Ierusalimului, cărturarul nostru se retrage în Rusia, unde este primit ca interpret din greaca, latina, română. Faima lui de talie europeană, însă ține de misiunea dată de țar de a conduce o solie în China. Această

misiune este soldată cu trei scrieri: „Descrierea călătoriei prin Siberia, din orașul Tobolsk până la hotarul Chinei”, „Raportul soliei în China” și „Descrierea Chinei”, care a atras atenția nu numai a autorităților din diferite țări, ci și a lumii științifice.

În istoria literaturii noastre Nicolae Milescu Spătarul rămâne și prin prima traducere a Vechiului Testament în limba română.

Din familia marelui cărturar se trage cunoscutul om de știință rus Ilia Mecinicov, lauréat al Premiului Nobel, ai cărui moși au schimbat numele Spătarii în Mecinicov (=rom. spătar).

A vorbi sănătos limba mamei este o datorie, una dintre cele patriotice.

Grigore Vieru

Glosar al greșelilor în comunicarea verbală

(a) obijdui (inv.) "a ofensa"	a jigni, a ofensa
obștesc: transport obștesc	transport public
(a se obține "a se reține de la ceva"	(a se) abține
ocoluri (pl.) "spațiu delimitat, gard"	ocoale
(a se) ocupa: a se ocupa la limba română	a se pregăti, a face tema
o dată "cândva, odinioară": era o dată o babă și un moșneag	odată
(a) oforma (actele)	a perfecta
oftigă "tuberculoză pulmonară"	oftică
(suprafața) oglindei	oglinzii
olandeji	olandezi
oloi (inv., pop.)	ulei
onomastică: Miine e ziua lui onomastică, împlinește 20 de ani	zi de naștere
oprire: oprirea troleibuzului	stație
opșpe	optsprezece
(al) optălea	(al) optulea
(al) optzecelea	(al) optzecilea
oral "program al activității"	orar
oule, oulelor	ouăle, ouălor
ovăs	ovăz

Alimentarea corectă pentru tineri

Tinerii sunt cei mai expuși riscului tulburărilor alimentare.

Potrivit studiilor, mai mult de 16% dintre tineri sunt considerați supraponderali, iar 11% sunt clasificați ca suferind de obezitate.

Studiul arată că vinovat de aceasta se face programul de mese dezordonat, gustări prea sărace în substanțe nutritive, dar bogate în calorii, consumul exagerat de produse din patiseriei sau dulciuri, fast food, imitarea unor modele de dietă, consumul exagerat de băuturi carbogazoase și sedentarismul.

Pentru un mod de viață sănă-

tos tinerii au nevoie de proteine, calciu și fier:

45-50 gr. de proteine pe zi, pe care le obțin din consumul de carne, ouă, produse lactate, dar și din

surse vegetale cum sunt fasolea, linte, cerealele integrale, vegetale cu frunze verzi, ca urzicile, spanacul ș.a.

În medie, necesarul de calorii pentru un tânăr este de 1.800-2200 kcal pentru genul feminin, iar pentru genul masculin 2200-2500 kcal.

Alimentația corectă asigură creșterea și dezvoltarea normală atât fizică, cât și mentală, îmbunătățește sănătatea și performanțele tinerilor.

Daniela Calmiș, Stud., FJȘC

Plouă în aprilie

Plouă în aprilie, cu atâta har,
Parc-ar plânge însuși bunul Dumnezeu
Și privește la ploaie ca spre un altar,
Liniștindu-mi plânsul cu numele tău.

Prin fereastra udă, tot privește tăcută,
Ploaia liniștită își continuă dansul,
Și fără să vreau și parcă tăcută,
Oare știe ploaia să danseze valsul?

Știe ploaia, știe, doar e primăvară,
Îmi răspund tăcuți, îmi răspund pereții.
Se aud ecouri, ca odinioară,
Despre care cântă și vorbesc poeții.

Mariana Păduraru

Felicitări pentru Aliona Kulapina,
st. în a. I, cu prilejul zilei de naștere

Nu în zadar tu te-ai născut acum,
Când florile-s de o frumusețe rară.
Îți spunem cu atâta drag, colegă:
Tu însăși ești o dulce primăvară

Reporter USEM

Publicație lunară a Universității de Studii Europene din Moldova

Președinte Iurie Sedlețchi
Redactor Mihail Purice
Machetator Ion Asandi
Telefon: (022) 509-193
E-Mail: reporterusem@gmail.com
Chișinău, str. Iablocikin 2/1, biroul 504